

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

36. De injuriis & damno dato

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

tribuendum. 5. Licet cautè sit procedendum, & res sit periculosa, videtur tamen provocatio ad divinum tribunal debito modo & sine facta licere. Patet *Gen. 16. 1. Reg. 24.* ratio, quia per talem provocationem debitè factam appellatur ad iudicem superiorem. 6. Id postremò hic notandum, quòd sententia ex purgatione vulgari lata post fatalia appellationis possit retractari. *c. 8. de purg. Can. c. 6. de except. tot. tit. C. de fals. instrum. L. 4. C. de sent. & interloc.*

TITULUS XXXVI.

De injuriis & damno dato.

Quid sit injuria & quotuplex? *Resp. 1.* Injuria, quacum subinde fiunt delicta, vel sumitur *generaliter* pro omni eo, quod contra alium non fit justè, vel *specialiter*, & est delictum quo alterius honor aut existimatio dolo malo laeditur. Unde si dolus, sive animus injuriandi absit, injuria non committitur, v. g. si quis in colloquio verbum quodpiam ad alterius injuriam pertinens inconsideratè profert, vel si quis vi status sui quid injuriosum dicat aut faciat v. g. præceptor respectu discipuli, cessabit actio injuriarum. *f. 1. 1. Inj. h. t. L. 3. ff. 1. & 3. ff. eod.* Cæterum in dubio animus injuriandi præsumitur ex verbis aut factis. *L. 5. C. h. t.*

Resp. 2. Injuria alia est *verbalis*, quando alius vel præsentis vel absentis convitium fit, sive falsum sit

fit crimen, sive verum, dum non interest Reip.
id proparari. *f. 1. Inst. h. t. L. 15. §. 7. & seq. ff. L. 10. C. de injur.* quod etiam reducitur, quæ fit
scripto & libellus famosus nominatur. Alia *realis*,
quæ factò aliquo irrogatur, ut si quis alterum pul-
set, domum ejus vi introeat &c. *L. 5. & 15. §. 27. ff. h. t.* Deinde potest injuriam quis inferre per
se ipsum & immediatè, vel mediante aliâ perso-
nâ, eaque potest esse vel *gravis*, vel *levis* &c.

Q. 2. Quinam inferre aut pati injuriam possint?

Resp. ad 1. Inferre injuriam possunt soli & omnes
doli capaces. *L. 3. §. ff. h. t.* etiam Magistratus.
L. 32. ff. eod. etiam Orator Ecclesiasticus. arg.
L. cit.

Resp. ad 2. Pati possunt injuriam homines
quicumque, licet sint usu rationis destitui. *L. 3. §. 1. ff. h. t.* imò & quis injuriam pati potest me-
diante aliâ personâ immediatè injuriatâ, quæ sibi
conjuncta potestati suæ vel affectui subjecta est, ita
ut talis etiam nomine proprio actionem injuria-
rum possit instituere. *f. 1. Inst. L. 1. §. 3. & 5. L. 15. §. 48. ff. h. t. c. 21. de sent. Excomm. in 6.*

*Q. 3. Quenam actio in foro externo detur inju-
riato contra injuriantem?* *Resp. 1.* Præterquam
quod teneatur injurians in conscientia ante
omnem judicis sententiam reparare honorem; hic
adversus injuriantem habet tam actionem Crimi-
nalem juxta *f. 10. Inst. h. t.* quàm *Civilem*, eam-
que vel *pænalem ex Jure Pratorio* ortam, quæ &
æstimatoria dicitur, quâ læsus petit, ut sibi reus
persolvat æstimationem injuriæ? vel *Civilem pæ-
nalem*

nalem ex *L. Cornelia descendente*, quâ vindicatur quædam injuriæ reales. *§. 8. Inst. & L. 5. ff. h. t.* daturque vel ad æstimationem injuriæ pro læso, vel ad multam pecuniariam pro fisco, vel ad afflictivam corporis. *L. cit.* Vel denique habet injuriatus actionem *Civilem rei persecutoriam*, hoc est, *recantatoriam*, sive *ad palinodiam* in consuetudo habet. 2. Actio Civilis pœnalis & criminalis non cumulativè datur, sed disjunctivè; quia utraque refertur ad eundem finem, scilicet pœnitentiam; recantatoria tamen cum civili, vel criminali cumulari potest. arg. *§. 1. Inst. si quadrupes pauper.* 3. Actione *ad palinodiam* juxta multos exceptâ, omnis actio injuriarum est personalis, famosa tamen. *§. 10. Inst. h. t.*

Q. 4. Quibus modis tollatur seu cesset actio injuriarum? Resp. Morte tam injuriantis, quàm injuriati, si hæc contingat ante litem contestatam. *L. 17. pr. ff. h. t.* nisi simul damnum sit datum, hoc enim pro viribus hæreditariis ab hæredibus est refarciendum. *c. fin. de sepult. c. 5. de raptor. 2. Remissione seu condonatione*, eaque vel expressè per *L. 17. §. 12. ff. h. t.* ubi & dicitur, quoniam loco aliorum injuriam remittere possunt vel tacitâ *§. fin. Inst. & L. 11. §. 1. ff. h. 3. leg. unius anni*, si intentata sit actio criminalis. *L. 1. C. h. t.* 4. *Satisfactione* pro injuria, *L. 17. §. 1. ff. h.* aut *transactione & pacto* *L. 11. §. 1. ff. eod. l. retorsione*, dum scilicet injuria verbalis honoris reddi causâ per modum defensionis naturalis & moderaminis inculpatae tutelæ in continentem in ipsa

injuriantem retorquetur, v. g. dicendo, eum esse mendacem, vel mentiri ut furem, aut esse talem, qualem te dicit: & hæc retorsio licita est arg. *L. 3. ff. de I. & I.*

Q. 5. Quid de damno dato, secundà hujus tit. parte dicendum? Resp. Per damnum datum *hic & in Inst. ff. ac Cod. ad L. Aquil.* non intelligitur illud, quo quis cum lucro suo alterius rem aut patrimonium imminuit, sed intelligitur immunitio rei vel patrimonii alterius per injustam corruptionem & deteriorationem, absque commo & lucro damnificantis. Si damnum datum sit *ex vero delicto*, dolo scil. vel culpâ propriâ, prodita est famosa *actio L. Aquila*; sin *ex quasi delicto*, succurritur per *Leges Noxales*, quæ dant *Actionem de Syndicatu*, vel *malè judicati* vel *actionem in factum* contra judicem ex errore aut malitiâ malè judicantem: *Actionem de dejecto vel effuso* contra habitatorem domûs: *actionem positi vel suspensi* contra ponentem vel suspendentem aliquid cum periculo commean- tium: *actionem in factum* contra cauponem, nautam, stabularium: *actionem quadrupedariam* contra dominum animalis irrationalis, quod alteri damnum intulit. 2. Inferri damnum potest dolo, culpa, eâque vel latâ, vel levi, vel levissimâ, & demum fortuitò. 3. Ad compensandum damnum, ex mero *casu fortuito* ortum in nullo foro *per se* quis obligatur. *c. un. de Commod. L. 1. §. 4. ff. de O. & A.* 4. Ad compensandum damnum *ex dolo malo* aut *ex culpa non juridica*

tan-

tantum, sed etiam *Theologicâ* saltem gravi, proveniens datur obligatio in utroque foro ante omnem sententiam: patet ex jure naturali. 5. Ad compensandum damnum ex culpa *meritâ* *juridicâ* vel ex *quasi delicto* non datur obligatio in conscientia *ante sententiam judicis*. Ratio, quia non ostenditur, unde talis obligatio nascatur. Vid. Pichl. *h. t. n. 15.* quod tamen post sententiam judicis obligatio in & pro conscientia datur, probabilius defenditur cum cit. Pichl. *h. n. 17.*

Q. 6. *Utrum repressalia sint licita?* Repressalia græcè *Androlepsia*. latine *pignorationes* sunt, si res & bona alicujus, vel etiam persona, capiuntur pro delicto aut debito alterius. 2. *Generaliter* hæc sunt illicitæ & prohibitæ in *c. un. h. t. in 6. Nov. 82. c. 1.* ubi injuriis annumerantur. Ratio, quia non est æquum, ob culpam & crimen alterius pœnam innocenti infligi. 3. In casibus particularibus & conditionibus certis concurrentibus licitæ esse possunt, si nim. fiant autoritate Principis, & juxta Schmalzgr. *h. n. 111.* & alios passim, talis, qui bellum possit indicere; si fiant prævia monitione ad compensandum damnum acceptum; nec directè & per se in *personas innocentes*. *cc. cit.*

TITULUS XXXVII.

De Pœnis.

Q. I. *Quid & quotuplex sit pœna?* Resp. Pœna, quæ est *pedissequa delicti*, est